

Årsprogram for 2025

Indledning

Indenrigs- og Sundhedsministeriets Benchmarkingenhed gennemfører hvert år en række benchmarkinganalyser af kommuner og regioners opgaveløsning. Formålet med analyserne er at understøtte kommuner og regioners eget arbejde med at sikre bedre opgaveløsning.

Årsprogrammet indeholder en beskrivelse af de væsentligste analyseaktiviteter for Indenrigs- og Sundhedsministeriets Benchmarkingenhed i 2025. Fælles for enhedens analyseaktiviteter er, at der ud over præsentation af resultater på landsplan altid vil være et benchmarkingsperspektiv i analyserne. Ved at sammenligne sig med andre får den enkelte kommune eller region et godt afsæt for at vurdere egen indsats og praksis, og analyserne skal på den måde styrke vidensgrundlaget og skabe et bedre grundlag for lokale beslutninger og prioriteringer. Analyseaktiviteterne i 2025 er struktureret i en række hovedtemaer, som hver indeholder flere forskellige analyseelementer.

Analyseaktiviteter

Enhedens analyseaktiviteter vil i 2025 primært være centreret omkring tre hovedtemaer. De tre hovedtemaer er sundhed og ældre, børn og unge samt det specialiserede socialområde. I det følgende beskrives analyseperspektiverne inden for hver af de tre hovedtemaer.

Sundhed og ældre

I de senere år har der i stigende grad været fokus på at styrke det nære sundhedsvæsen og sikre sammenhæng på tværs af det samlede sundhedsvæsen. På sundhedsområdet er der et fælles fokus på, at mere behandling og opfølgning skal løses i de nære tilbud, der ligger uden for sygehusene. Denne udvikling er i tråd med princippet om, at indsatser skal leveres på det laveste, effektive omsorgs- og omkostningsniveau. Med den nye sundhedsreform styrkes dette fokus endnu mere.

I 2025 vil Benchmarkingenheden understøtte ovennævnte dagsorden ved at sætte fokus på analyseperspektiver, der på forskellig vis knytter an til ambitionen om et sammenhængende sundhedsvæsen, hvor en større del af indsatserne varetages tæt på borgerne i det primære sundhedsvæsen.

Med dette som afsæt vil Benchmarkingenheden i 2025 sætte fokus på de almenpraktiserende lægers rolle i sundhedsvæsenet. Det er således ambitionen at afdække, om der på tværs af de forskellige almen praksisser er forskel på patientpopulationen og behandlingen af blandt andet udvalgte kronikergrupper. Det er desuden tanken at undersøge, om der mere generelt er forskel på, i hvor høj grad almen praksis på tværs

af landet selv afslutter henvendelser i dialogen med patienterne, og hvor stor en del af patienterne, der henvises videre i systemet. Disse fokusområder har til formål at understøtte den lokale dialog på tværs af kommuner, regioner og praksissektor, herunder om de almenpraktiserende lægers rolle.

Herudover vil Benchmarkingenheden i 2025 fortsat have fokus på de ældres sidste tid – en tematik, der er relevant ud fra både et borgerperspektiv og et samfundsmæssigt perspektiv. I 2024 udgav enheden en analyse, der bl.a. afdækkede, at ca. 1/3 af ældre over 80 år dør på sygehuset. I 2025 vil Benchmarkingenheden følge op på denne analyse ved at undersøge de ældres forløb i den sidste tid op til deres død, herunder i hvilket omfang de er ind og ud af sygehuset i den sidste tid.

Det generelle ønske om at ressourcerne i sundhedsvæsenet anvendes bedst muligt rejser naturligt også en prioriteringsdiskussion. I 2025 ønsker Benchmarkingenheden at understøtte denne prioriteringsdiskussion ved at tilvejebringe et vidensgrundlag for lokale drøftelser om prioriteringen af behandlinger og andre ydelser. Organisationen "Vælg Klogt" har formuleret en række anbefalinger om ydelser og behandlinger, der med fordel kunne reduceres i sygehusregi. På den baggrund har Benchmarkingenheden i 2024 afdækket forskelle i brugen af billeddiagnostiske undersøgelser på tværs af landet og udviklingen heri. Med afsæt i Vælg Klogts arbejde vil Benchmarkingenheden også i 2025 have fokus på at understøtte denne prioriteringsdagsorden.

På baggrund af ambitionen om at sikre både bedre ressourceanvendelse og bedre og mere smidige patientforløb vil Benchmarkingenheden i 2025 også fortsat have fokus på den akutte sygehusaktivitet. Mere viden om den akutte sygehusaktivitet, herunder forskelle på tværs af landet, kan danne grundlag for lokale drøftelser mellem det primære og sekundære sundhedsvæsen om indsatser, der kan medvirke til at reducere omfanget af akutte kontakter ind i sygehusvæsenet.

Endelig ønsker Benchmarkingenheden også i 2025 at bidrage med analyse på det psykiatriske område. Benchmarkingenheden har ad flere omgange beskæftiget sig med børn med psykiske lidelser. I 2025 vil enheden sætte fokus på unge voksne med psykiske lidelser. Dette fokus, som også knytter an til trivselsdebatten, kan styrke vidensgrundlaget om den gruppe af unge, som for nyligt er trådt ind i voksenlivet, og gennem afdækning af forskelle på tværs af landet skabes endvidere et grundlag for lokale drøftelser om indsatser og behov i forhold til denne målgruppe.

Børn og unge

Indsatsen over for børn i dagtilbud og skole kan på mange måder være med til at forme børnenes udvikling og skabe forudsætningerne for et godt voksenliv med job og uddannelse. For langt de fleste børn og unge er de almindelige tilbud og indsatser tilstrækkelige, men der er også en gruppe af børn, hvor der kan være behov for en særlig indsats. Benchmarkingenheden vil i 2025 have fokus på denne gruppe af børn. Dette fokus vil blive udmøntet i en række forskellige analyseaktiviteter.

For det første vil enheden i 2025 videreføre et større projekt om kommunernes pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR). I 2024 offentliggjorde benchmarkingenheden en surveybaseret undersøgelse om forskelle og ligheder i kommunernes organisering og styring af PPR-funktionen, som giver inspiration til kommunernes lokale dialog om, hvordan PPR er indrettet i dag, samt hvordan PPR skal udvikles i fremtiden.

I 2025 vil Benchmarkingenheden følge op på denne analyse med et fokus på de børn og unge, der har en sag ved PPR. Der vil bl.a. være fokus på hvad der kendetegner børn og unge med en sag i PPR, hvad der kendetegner forældrene samt hvilke andre indsatser børnene med en sag i PPR modtager på tilgrænsende områder.

Da der ikke findes et nationalt register for børn med en sag i PPR, vil den kommende analyse basere sig på data, som enheden har indsamlet fra ca. 20 kommuner. Den kommende analyse vil således basere sig på data, som ikke tidligere er anvendt i analyser på tværs af en større gruppe af kommuner. Det er således forventningen, at analysen kan give ny unik viden om børn med en sag i PPR, herunder om forskelle og ligheder på tværs af kommuner, hvilket kan være anvendeligt for alle kommuner i deres lokale drøftelser om PPR-funktionens fremtidige indsatser og rolle.

Herudover vil Benchmarkingenheden i 2025 sætte fokus på elever med højt fravær i skolen. Dette tema spiller blandt andet ind i den aktuelle trivselsdebat, idet et højt fravær kan være en indikator for dårlig trivsel eller andre udfordringer i livet.

Fraværstemaet kan give de enkelte kommuner en pejling på, om de har flere elever med højt fravær end andre kommuner, ligesom der tilvejebringes viden og perspektiver, der kan anvendes i lokale overvejelser om målrettede indsatser i forhold til elever med højt fravær. Analysetemaet vil således også omfatte et forløbsperspektiv, hvor der bl.a. kan stilles skarpt på, om det høje fravær er kommet løbende eller pludseligt, om det høje fravær er forbigående eller mere permanent, i hvilket omfang elever med højt fravær er i kontakt med psykiatrien, og hvad der ellers kendetegner elever med højt fravær.

Endelig vil enheden også i 2025 vil have fokus på udsatte børn og unge. Det beskrives yderligere nedenfor under temaet om det specialiserede socialområde.

Det specialiserede socialområde

Der har igennem en længere årrække været stort fokus på det specialiserede socialområde, herunder udgiftsudviklingen på området. I den forbindelse har der også været nedsat et ekspertudvalg på området, som har afgivet en række anbefalinger om den fortsatte udvikling af området.

I 2025 vil Benchmarkingenheden bidrage til at styrke det databaserede vidensgrundlag på det specialiserede socialområde. Enhedens analyseaktiviteter på det specialiserede socialområde vil omfatte både børne- og ungeområdet samt voksenområdet, og skal være med til at danne grundlag for lokale drøftelser om det specialiserede socialområde. Med henblik på at understøtte dette formål afdækkes forskelle og ligheder på tværs af landet, ligesom det er ambitionen at give de enkelte kommuner grundlag for at vurdere, i hvilket omfang de adskiller sig fra andre kommuner på en række forhold på området.

Ligesom skolegang, uddannelse og beskæftigelsesperspektiv er centrale fokusområder for alle børn og unge, er det også vigtige aspekter for udsatte børn og unge. Benchmarkingenheden vil derfor ud fra et resultatfokus afdække, hvordan udsatte børn og unge klarer sig i forhold til skole og uddannelse. Fremfor at lave et nedslag på fx en enkelt resultatindikator, er det ambitionen at give kommunerne et samlet billede af resultater på tværs af flere forskellige resultatdimensioner. Det kan i sammenligninger med andre kommuner give den enkelte kommune et billede af status og eventuelle forbedringsmuligheder.

Herudover vil enheden også i 2025 sætte fokus på udsatte børn og unges overgang til voksenlivet. Her kan det være relevant at se på anvendelsen af ungestøtte, og det undersøges videre i hvilket omfang udsatte børn og unge, efter de er blevet voksne, modtager indsatser på det specialiserede voksenområde. Overgangen til voksenlivet kan dog også ses bredere, og det kan derfor også være relevant at se på uddannelses- og beskæftigelsesstatus for dem, der tidligere modtog indsatser efter Barnets Lov.

Som led i enhedens fokus på det specialiserede socialområde vil Benchmarkingenheden også i 2025 stille skarpt på socialpædagogisk støtte i eget hjem for voksne. Socialpædagogisk støtte i eget hjem er en meget anvendt indsats til voksne, men det er vurderingen, at der er behov for mere viden om denne gruppe. Det er eksempelvis relevant at give et tydeligere billede af, hvem modtagerne af socialpædagogisk støtte i eget hjem er, og om der er forskelle i det på tværs af landet. Det kan også være relevant at undersøge indsatsens varighed, ligesom det ud fra et forløbsperspektiv kan undersøges, hvad borgerne modtager af tilbud og indsatser før og efter den socialpædagogiske støtte i eget hjem. Endelig kan det for at understøtte den lokale dialog på tværs af forvaltningsområder være relevant at afdække beskæftigelsesstatus for modtagere af socialpædagogisk støtte i eget hjem.

Øvrige analyseaktiviteter

Ud over de præsenterede hovedtemaer om sundhed og ældre, børn og unge samt det specialiserede socialområde vil der også være øvrige analyseaktiviteter i 2025. Benchmarkingenheden vil fx også i 2025 udgive et notat om kommunernes udgifter til administration og ledelse. For mange kommuner er temaet om administrationsudgifter et tilbagevendende tema i de lokale budgetprocesser, og Benchmarkingenheden oplever en efterspørgsel efter, at denne analyse opdateres årligt.

Herudover vil enheden også i 2025 forventeligt have fokus på centrale personalenøgletal, der knytter an til dagsordenen om mangel på arbejdskraft.

Følg med i analyseaktiviteter

Afslutningsvist kan det nævnes, at man altid kan finde en aktuel oversigt over og beskrivelse af de konkrete analyser, som enheden er i gang med, på enhedens hjemmeside www.benchmark.dk. Enheden opdaterer løbende oversigten og beskrivelsen af kommende analyser.